

Teater —, men for at erindre om, hvor vanskelig Teaterdrift nu om Dage er, under hvilken stadig Højspænding Teatrene virke, en Højspænding, der kun i saare ringe Grad egner sig for Statsdrift. Naar en Sæson som den sidste, enstaaende rig og udbyttegivende, med en Indtægt langt udover, hvad man tidligere har kendt, endda ender med, at den lige til Nød kan slæbe af, med Nød og neppe kan klare sig med Statstilskuddet og staar ringere end de ellers bedste Sæsoner, som gik forud for denne, saa mener jeg, at dette bør gøre os meget betænkelige ved hver Tanke om at gaa til yderligere Teaterdrift, til at fordoble den, vi have. Endvidere lære disse Tal, jeg har tilladt mig at nævne, hvor skeptisk man bør stille sig overfor enhver Kalkule over Teaterudgifter, overfor ethvert Overslag, der præsenterer en eller anden smuk eller dog taalelig Balance for en udvidet Teaterdrift og for at gøre denne Balance taalelig præsenterer os en fast Udgiftssum. Overfor disse have vi Ret til at være skeptiske, eller rettere, vi have som Rigsdagsmænd Pligt til at være det. Rigsdagen har, naar man overvejer Spørgsmaalet om en udvidet Teaterdrift, Pligt til at se paa, at blot i de 7 Aar ere Driftsudgifterne løbne til Vejrs med 300,000 Kr. Det var jo det, man altid hørte under de tidligere stadige Kampe her paa Rigsdagen om Teatrets Underskud, at blot man vilde give Direktionen frie Hænder, ikke binde den gennem et Udgiftsbudget, hvor hver enkelt Konto var fast og specificeret, og derved umuliggøre den enhver god Spekulation, ethvert godt Kup, saa skulde man se Indtægterne stige. Man gik ind herpaa ved Loven af 1903, gav saa rundeligt et Tilskud, at det var paa Højde med de allerstørste Underskud, der indtil da havde været at dække. Og ganske rigtigt, Indtægten er gaaet til Vejrs. Men Udgifterne ere stegne mindst ligesaa stærkt. Det var ganske vist ikke dette Resultat, man havde ventet, naar man i forrige Tider overfor Klagerne over Teatrets Underskud præsenterede det som Universalmiddel at give Direktionen frie Hænder. Den Gang forstod man det saaledes, at derved vilde Indtægterne kunne stige saaledes, at det aarlige Underskud formindskedes, og man vilde nærme sig, ja, maaske naa Folketingets Krav om Balance for Teatret.

Saaledes kan man efterhaanden glemme, hvad den oprindelige Mening var. Saaledes kan man efterhaanden lære at blive beskeden i sine Krav. Nu er det

allerede helt rimeligt at sige: Ja, kunde vi endda forblive ved det nuværende Underskud, de 125,000 Kr. plus de 12,000 Kr. plus en hel Del af de 35,000 Kr., som nu yderligere bevilges, plus Bygningsudgifterne, som bevilges særskilt, og som i sin Tid vare opførte til 42,500 Kr. om Aaret! Kan endda den høje Direktion holde Udgifterne indenfor en saadan Grænse, at disse Tilskud kunne skaffe Balance, saa vi slippe for yderligere Tilskud til Teatret! Men det faktiske er altsaa, at Teatret nu koster Statskassen mere, betydeligt mere end de allerstørste Underskud, der tidligere, afvekslende med noget bedre Resultater, kunde præsentere sig til Rigsdagens Forskrækkelse og til Afholdelse af mangfoldige Taler om de Forholdsregler, der maatte tages, lige til det bekendte Forlangende i sin Tid om at lukke Butikken. Jeg siger ikke stort dertil. Vi have jo paa saa mange Omraader maattet se Kravene til Statskassen vokse stærkt, og et Par Hundrede Tusinde til det kgl. Teater om Aaret kunne vel ogsaa passere; vi erkende jo alle Teatrets store Betydning. Men jeg beder kun erindret, at ikke blot det sidste Aar, som har vist det saa særlig stærkt, men den senere Aarrække har givet os den Lære, at Teaterudgifter maa ikke og kunne ikke betragtes som nogenlunde faste Poster i et Overslag, som forelægges os, men have vist en overordentlig Evne til at løbe i Vejret. Man vilde blive Genstand for store Skuffelser, om man ikke havde dette i Erindring ved Overvejelsen af de Budgetter for to Teatre, der sammen med Tegning til det nye Teater o. lign. i Tordenskjoldsgade ere vedhæftede det foreliggende Lovforslag. Man maa være Teatrets Direktion taknemmelig for, at den har forelagt os dette Overslag og derved givet os et virkeligt Holdepunkt for en Bedømmelse af Sagens økonomiske Side, givet os en Mulighed for at bedømme, hvad det er for Løfter, der kunne bydes ved Opførelse af et nyt Teater.

Jeg holder mig alene til Sagens økonomiske Side og skal indskrænke mig til ikke alt for mange Bemærkninger herom. Sandelig har jo denne Sag om at drive to Teatre en økonomisk Side, ogsaa i den Forstand, at det efterhaanden er gaaet over i Bevidstheden hos mange, at det ligefrem vilde være økonomisk for Statskassen at holde sig endnu et Teater. Efter Illusionerne i forrige Tider om det, der økonomisk vilde vindes, altsaa spares, for Statskassen ved at give Teaterbestyrelsen frie